

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

SEPTEMBER 2014

GEOGRAFIE V2

PUNTE: 75

TYD: 1½ uur

NAAM: _____

		PUNTE	MOD
V1	15		
V2	20		
V3	25		
V4	15		

TOTALE PUNT	MOD
75	75

★ G E O G A 2 ★

Hierdie vraestel bestaan uit 14 bladsye insluitend
1 bladsy vir rofwerk en berekeninge.

HULPBRONMATERIAAL

1. 'n Uittreksel uit topografiese kaart 3322 CA OUDTSHOORN.
2. Ortofotokaart 3322 CA 10 OUDTSHOORN.
3. **LET WEL:** Die hulpbronmateriaal moet deur die skole vir hul eie gebruik ingeneem word.

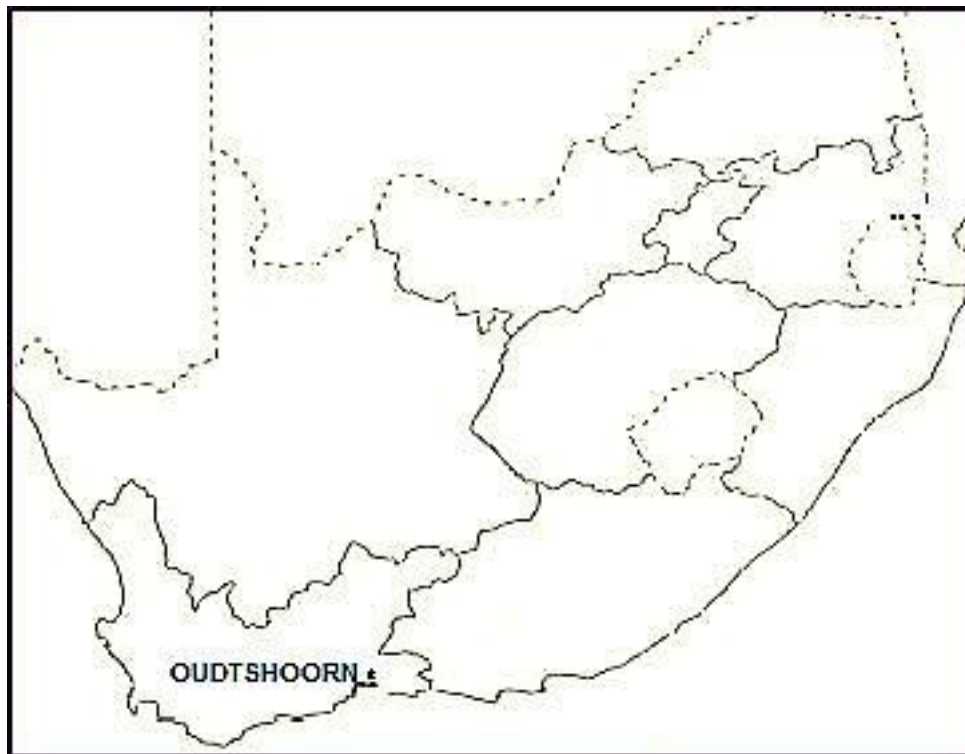
INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Skryf jou NAAM in die spasie wat op die voorblad van die vraestel voorsien word.
2. Beantwoord AL die vrae in die spasies wat op hierdie vraestel voorsien word.
3. Jy word van 'n 1 : 50 000 topografiese kaart 3322 CA van OUDTSHOORN en 'n ortofotokaart van 'n gedeelte van die gekarteerde gebied voorsien.
4. Jy moet die topografiese kaart en die ortofotokaart aan die toesighouer aan die einde van hierdie eksamensessie oorhandig.
5. Jy moet die blanko bladsy agterin hierdie vraestel vir alle rofwerk en berekeninge gebruik. MOENIE hierdie bladsy van die vraestel losmaak NIE.
6. Toon ALLE berekeninge en formules, waar van toepassing. Punte sal hiervoor toegeken word.
7. Jy mag 'n nieprogrammeerbare sakrekenaar gebruik.
8. 'n Woordelys van sommige van die Afrikaanse en Engelse woorde en hulle vertalings verskyn op die volgende bladsy.

**WOORDELYS
(SOMMIGE VAN DIÉ TERME MAG OP DIE KAARTE VERSKYN)**

AFRIKAANS	ENGLISH
Kanaal	Canal
Uitgrawings	Diggings
Steenwerke	Brickfields
Begraafplaas	Cemetery
Karavaanpark	Caravan Park
Gholfbaan	Golf Course
Voor	Furrow
Hospitaal	Hospital
Skietbaan	Rifle Range
Wildspark	Game Park
Voetslaanpad	Hiking Trail
Rioolverwerkingsaanleg	Sewage Disposal Works
Toeriste kampeerterrein	Tourist Camp
Skougronde	Showgrounds
Renbaan	Race Track
Inry-teater	Drive-in theatre
Vliegveld	Aerodrome

LIGGING VAN GEKARTEERDE GEBIED IN SUID-AFRIKA

AFDELING A**VRAAG 1: MEERVOUDIGEKEUSE-VRAE**

Die volgende stellings is op die 1 : 50 000 topografiese kaart 3322 CA OUDTSHOORN, sowel as die ortofotokaart van 'n gedeelte van die gekarteerde gebied, gebaseer. Verskeie opsies word as moontlike antwoorde vir die volgende stellings verskaf. Kies die korrekte antwoord en skryf slegs die letter (A–D) in die blokkie langs elke stelling neer.

- 1.1 Die kaartverwysing van die topografiese kaart, noordoos van die 3322 CA, is ...

A 3222 AC.
B 3321 DB.
C 3321 BD.
D 3322 AD.

- 1.2 Die kontoerinterval op die ortofotokaart is ... meter.

A 5
B 10
C 20
D 2

- 1.3 Die tipe stroomkanaal van die Olifantsrivier wat as **A** in blok **16/7** op die topografiese kaart gemerk is, is 'n ...

A meander.
B vlegstroom.
C nie-standhoudende rivier.
D reguitkanaal.

- 1.4 Identifiseer die beboude/mensgemaakte verskynsel **8** op die ortofokaart.

A Skool
B Fabriek
C Busstasie
D Spoorwegstasie

- 1.5 Die ligging (koördinate) van die trigonometriese stasienommer **307** in blok **D9** is ...

A $22^{\circ}09'39''\text{O } 33^{\circ}33'55''\text{S} / 22^{\circ}09,7'\text{O } 33^{\circ}33,9'\text{S}.$
B $33^{\circ}36'10''\text{S } 22^{\circ}11'25''\text{O} / 33^{\circ}36,2'\text{S } 22^{\circ}11,4'\text{O}.$
C $33^{\circ}33'55''\text{S } 22^{\circ}08'39''\text{O} / 33^{\circ}33,9'\text{S } 22^{\circ}08,7'\text{O}.$
D $33^{\circ}03'55''\text{O } 22^{\circ}09'39''\text{S} / 33^{\circ}03,9'\text{O } 22^{\circ}09,7'\text{S}.$

- 1.6 Die tipe landelike nedersettingspatroon by **B** in blok **C14** op die topografiese kaart is ...
- A verspreid.
B liniêr.
C gekern.
D onreëlmatig.
- 1.7 Die landvorm in die omgewing van **C** in blok **C12** op die topografiese kaart is 'n ...
- A kloof.
B saal.
C waterval.
D uitloper.
- 1.8 Hoogte in blok **I15** word deur ... voorgestel.
- A 'n padhoogte en kontoerlyne
B 'n punthoogte en 'n padhoogte
C 'n trigonometriese stasie en 'n padhoogte
D kontoerlyne en 'n punthoogte
- 1.9 Die renbaan in blok **F11** word in die ... op die topografiese kaart aangetref.
- A SSK
B landelik-stedelike oorgangsones
C residensiële gebied
D krotbuurt-sone
- 1.10 Die kaartprojeksie wat op die ortofoto-kaart gebruik word is ...
- A Universeel transversaal.
B Lambert.
C Gauss konforme.
D Mercator.
- 1.11 Die verskynsel wat **2** op die ortofotokaart gemerk is, is 'n ...
- A dam.
B rioolsuiweringswerk.
C voor.
D waterreservoir.
- 1.12 Die verskynsel wat by **D** (blok **D3**) op die topografiese kaart is aangetref word is ...
- A erosie.
B 'n droë pan.
C sand.
D 'n prominente klipbank.

1.13 Die sekondêre ekonomiese aktiwiteit wat by 3 op die ortofotokaart plaasvind, is ...

- A boerdery.
- B vervaardiging.
- C rioolwerke.
- D opvoeding.

☐

1.14 Die damme wat in die landelike gebiede van Oudtshoorn (blok **C14**) aangetref word, word hoofsaaklik vir ... gebruik.

- A ontspanning
- B huishoudelike doeleindes
- C industriële doeleindes
- D besproeiing

☐

1.15 Die rye bome (blok **H12**) wat naby aan die plase langs die Olifantsrivier aangetref word is ...

- A afbakening van plaasgebiede.
- B beskerming vir die rivierwalle.
- C plantasies.
- D windskerms.

☐

(15 x 1) (15)

TOTAAL AFDELING A: 15

AFDELING B

VRAAG 2: KAARTWERKTEGNIEKE EN -BEREKENINGS

- 2.1 Bereken die afstand van die Oudtshoorn-aanloopbaan vanaf punt **4** tot punt **5** op die ortofotokaart. Toon ALLE berekeninge. Druk jou antwoord in kilometer uit.

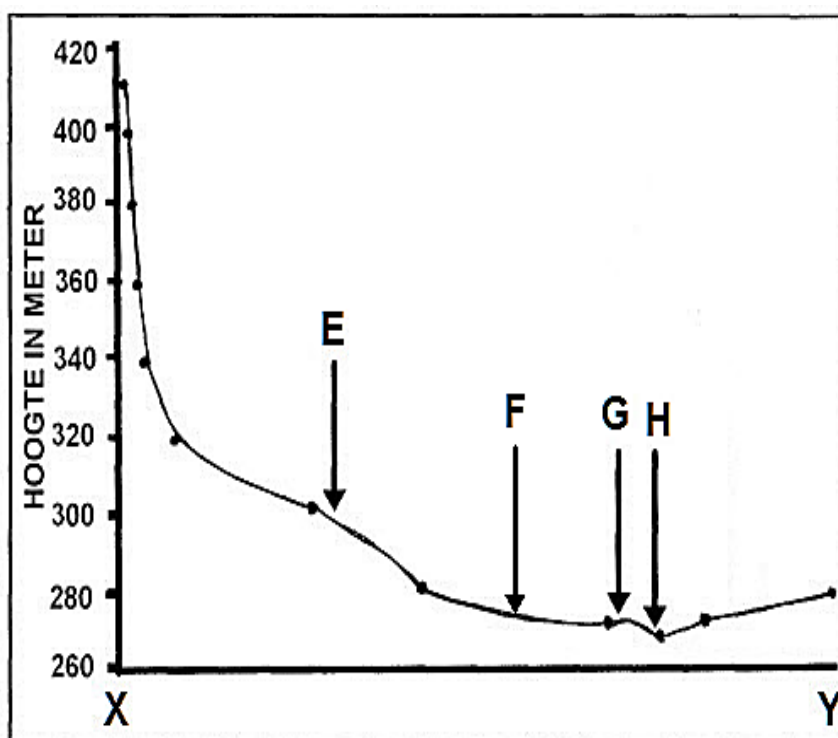

---

(3)

- 2.2 Die volgende dwarsprofiel, met 'n uitsig oor die Olifantsrivier vanaf punt **X** (blok **K8**) tot by punt **Y** (blok **I9**) op die topografiese kaart is geteken.

- 2.2.1 Gebruik die topografiese kaart om die verskynsel **E**, **F**, **G** en **H** op die dwarsprofiel te identifiseer.

(4)

- 2.2.2 Wat is die horisontale skaal van die bostaande dwarsprofiel?

---

(1)

2.2.3 Benoem die tipe helling wat tussen **X** en **Y** aangetref word.

_____ (1)

- 2.3 Bereken die vertikale vergroting van die dwarsprofiel, met 'n vertikale skaal van 1 cm wat 20 m voorstel en deur die horisontale skaal van die bostaande antwoord by VRAAG 2.2.2 te gebruik.

Toon ALLE berekeninge.

_____
_____
_____
_____
_____
_____ (5)

- 2.4 Die Oudtshoorn-vliegveld is in blok **G12** op die topografiese kaart geleë.

Vanuit watter rigting vind die landing van vliegtuie by hierdie vliegveld plaas?

_____ (1)

- 2.5 Bereken die huidige magnetiese deklinasie in die gekarteerde gebied.

Toon ALLE berekeninge.

_____
_____
_____
_____
_____
_____ (5)

TOTAAL AFDELING B: 20

AFDELING C**VRAAG 3: KAARTINTERPRETASIE EN -ONTLEDING**

3.1 Noem TWEE faktore wat die standplaas van Oudtshoorn begunstig het.

(2 x 1) (2)

3.2 As watter soort dorp word Oudtshoorn geklassifiseer?

(1 x 1) (1)

3.3 Verduidelik hoe die boeregemeenskap rondom Oudtshoorn vir oorlewing op die dorp steun.

(2 x 2) (4)

3.4 Gee EEN rede, sigbaar op die ortofotokaart, waarom die spesifieke ligging, gemerk 6, vir die begraafplaas gekies is.

(1 x 2) (2)

3.5 Kommersiële boerdery kom langs die Olifantsrivier voor.

3.5.1 Verduidelik enige TWEE faktore (behalwe daardie faktore wat verband hou met watervoorsiening), wat hierdie tipe (kommersiële) boerdery begunstig.

(2 x 2) (4)

- 3.5.2 Hoe verkry boere water vanuit af die Olifantsrivier (blokke **H9/10**) vir hulle plase?

(1 x 1) (1)

- 3.6 3.6.1 Identifiseer die primêre ekonomiese aktiwiteit gemerk **I** aangetref by Safari in blok **H10** op die topografiese kaart.

(1 x 1) (1)

- 3.6.2 Verduidelik EEN manier waarop hierdie aktiwiteit (antwoord van VRAAG 3.6.1) tot die ekonomie van Oudtshoorn bydra.

(1 x 2) (2)

- 3.7 Verskaf EEN manier wat deur ingenieurs gebruik was tydens die aanlê van die spoorlyn, om die ongelyke topografie te oorkom.

(1 x 2) (2)

- 3.8 Vergelyk die straatpatroon van **1** met dié van **7** op die ortofotokaart met betrekking tot die volgende:

	1	7
STRAATPATROON		
NADEEL		

(4 x 1) (4)

3.9 Verwys na blok **B11/12** op die topografiese kaart.

3.9.1 Identifiseer die tipe dreineringspatroon **E**.

(1 x 1) (1)

3.9.2 Watter tipe onderliggende rotsstruktuur is vir hierdie patroon, by **E**, verantwoordelik?

(1 x 1) (1)

TOTAAL AFDELING C: 25

AFDELING D**VRAAG 4: GEOGRAFIESE INLIGTINGSTELSELS (GIS)**

- 4.1 Pas 'n stelling in KOLOM A by 'n konsep in KOLOM B. Skryf slegs die letter (A–F) van die korrekte term neer langs die vraagnommer (4.1.1–4.1.5) soos gegee hieronder, byvoorbeeld 4.1.6 G.

KOLOM A		KOLOM B	
4.1.1	data wat deur verskillende organisasies gedeel word	A	Rastermetode
4.1.2	globale posisioneringstelsel	B	Data-verdeling
4.1.3	die waarneming van die aarde vanaf 'n afstand deur gebruik te maak van satelliete om inligting te versamel	C	Ruimtelike resolusie
4.1.4	'n metode vir die berging van GIS-data as reghoekige roosterselle/ beeldelemente (pixels)	D	GPS
4.1.5	die detail waarmee 'n kaart die ligging en vorm van 'n verskynsel weergee	E	Afstandwaarneming
		F	Data-analise

(5 x 1) (5)

4.1.1 _____ (1)

4.1.2 _____ (1)

4.1.3 _____ (1)

4.1.4 _____ (1)

4.1.5 _____ (1)

- 4.2 Beeld 5 op die ortofotokaart het 'n swak resolusie. Hoe kan ons GIS gebruik om die orde van die gefotografeerde beeld te verbeter?

(1 x 2) (2)

4.3 Die volgende vrae verwys na die Greystone-natuurreservaat in blok **F4** op die topografiese kaart, wat gebruik maak van GIS-stelsels om te help met die bestuur van die volhoubaarheid van die reservate.

4.3.1 Noem die GIS-datamanipulasieproses wat die groenskadu verteenwoordig.

(1 x 1) (1)

4.3.2 Gee TWEE verduidelikings van die betekenis van die groen skandering rondom die Greystone-natuurreservaat.

(2 x 2) (4)

4.3.3 Jy word gevra om 'n attribuut-tabel vir die Greystone natuurreservaat in blok **F4** te skep. Noem DRIE eienskappe wat jy sal oorweeg om in jou GIS in te sluit.

1.

2.

3.

(3 x 1) (3)

TOTAAL AFDELING D: 15
GROOTTOTAAL: 75

ROFWERK EN BEREKENINGE

